

Monumentnummer*: 525416

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 juli 2002
Kadaster deel/nr 82901/107

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Schiedam Schiedam Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Schiedam

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Schiedam H 2068

Omschrijving**

Inleiding

Voormalige BRANDERIJ gebouwd in 1873 in Eclectische stijl. De branderij is gesitueerd aan de in 1350 gegraven Noordvest en maakt deel uit van een hele rij branderijen die in de jaren zeventig van de negentiende eeuw hier zijn gebouwd. De branderijen stonden in oorspronkelijke opzet (waarschijnlijk in verband met brandgevaar) aan de beide zijden vrij.

De branderij is typologisch representatief voor de huisvesting van deze specifieke productiefase binnen de Jeneverbedrijfstak in de tweede helft van de negentiende eeuw. Karakteristiek is de asymmetrische gevelindeling die het gevolg is van de opstelling op de begane grond van de (bredere) beslagbakken aan één zijde van de branderij en de ketelapparatuur aan de andere zijde. Op de eerste verdieping bevindt zich, geheel links, de deur waardoor, via een ladder, de zakken grondstoffen naar binnen werden gedragen. Waarschijnlijk is door de schaalvergroting in het verpakken van stukgoed aan het eind van de negentiende eeuw, de deur vergroot in een dubbele deur met daarboven een stalen hijsbalk.

NB: De karakteristieke detaillering van de ramen is bij een aantal vensters verloren gegaan. In de zijgevel zijn op de begane grond en op de verdieping ieder twee vensters toegevoegd. Deze zijn - in plaats van licht getoogd zoals de originele vensters - aan de bovenzijde recht met een stalen latei. Op de begane grond zijn tevens een deur, een luik en drie ventilatieroosters aangebracht. In het interieur is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ten behoeve van een kantoor op de verdieping een verlaagd plafond aangebracht.

De in oorsprong vrije ruimte tussen het pand en het rechterbuurpand is bebouwd met een volume van twee bouwlagen. De voorgevel van dit bouwvolume is oorspronkelijk met zorg aangepast aan de branderijgevel, maar verkeert in slechte staat. De gevel is opgetrokken in rode/grauwe bakstenen en afgedekt met een geprofileerde gecementeerde kroonlijst. Op de begane grond is een (dichtgemetselde) dubbele deur onder een getoogde strekse en uitstekende kopse rollaag en geflankeerd door hardstenen pilasters met dito abacus. Op de verdieping is een (dichtgemetseld) licht getoogd venster bekroond door een kopse en een uitstekende kopse rollaag en met een gemetselde waterdorpel. Vensters in de rechter zijgevel zijn dichtgemetseld.

Omschrijving

De branderij is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een hoge begane grond verdieping en een ruime verdieping onder een met pannen gedekt zadeldak dat met de nokrichting haaks op de straat staat. De voorgevel is opgetrokken in rode/grauwe bakstenen en de achter- en zijgevels in gele IJsselsteen. De voorgevel is gevat tussen gemetselde pilasters met spaarvelden en een hardstenen bekroning. De pilasters worden visueel langs de daklijn van de tuitgevel doorgetrokken door de toepassing van een gemetseld fries met spaarveld. In de punt van het fries is een bakstenen Franse lolie aangebracht. De tuitgevel is afgedekt met een dubbele, verspringende kopse rollaag.

Alle vensters in de branderij zijn licht getoogd en voorzien van anderhalfsteens strekse rollagen. De voorgevel bevat op de begane grond rechts van het midden een dubbele, openslaande inrijpoort die is gevat tussen twee hardstenen pilasters. Boven de poort bevindt zich een rondboogvormig bovenlicht voorzien van het karakteristieke spinnenwebvenster, bekroond door een anderhalfsteens strekse rollaag waarin een hardstenen sluitsteen met daarin het bouwjaar (1873) gegraveerd. De poort wordt geflankeerd door rechts één en links twee vensters met hardstenen waterdorpels en duimstenen. Één duimsteen van het rechter raam ontbreekt door de plaatsing van een rooster. Op de verdieping is geheel links in de gevel een dubbele strokendeur bekroond door een (rechte) kopse rollaag en daarboven een stalen hijsbalk. Rechts van de deur zijn vier vensters met hardstenen waterdorpels. In de top van de gevel is een rondlicht omlijst door uitstekend kops metselwerk. In de zij- en achtergevels van het pand hebben alle vensters gemetselde waterdorpels. In de linker (westelijke) zijgevel zijn ter hoogte van de begane grond drie van de - in origine - vijf vensters nog intact. Van de drie vensters ontbreken de twaalfuits openslaande ramen maar zijn nog wel de duimstenen aanwezig. Van de twee dichtgemetselde vensters is van één de duimstenen en van beide de rollaag overgebleven. Ter hoogte van de verdieping bevinden zich vijf oorspronkelijke vensters. In de achtergevel bevindt zich ter hoogte van de begane grond links van het midden een inrijpoort met een rondboogvormig bovenlicht. Deuren en kozijnen ontbreken. De twee ramen rechts en het enkele links zijn dichtgemetseld. Ter hoogte van de verdieping zijn vier oorspronkelijke vensters en onder de nok van de puntgevel een rondlicht omlijst door kops metselwerk. De zij- en achtergevel bevatten ter hoogte van de balklagen eenvoudige muurankers met rechte schieters. De inwendige structuur wordt bepaald door een samengestelde balklaag. Op de begane grond wordt de dubbele onderslagbalk gesteund door houten standvinken. De kapconstructie bestaat uit een reeks spanten in de vorm van hangwerken.

Waardering

Voormalige branderij gebouwd in Eclectische stijl in 1873, als karakteristiek bouwtype voor de laatste grote bloeiperiode (1850-1880) van de (kleinschalige) Schiedamse brandersbedrijvigheid van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde, alsmede vanwege de beeldbepalende - en ensemblewaarde in relatie met de overige branderijen uit dezelfde periode aan de Noordvestsingel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Branderij